

GESCHILLENCOMISSIE KYNOLOGIE

Uitspraak als bedoeld in artikel VII.16, tweede lid, van het Kynologische Reglement (KR)

Zaaknummer: GC 2025-05

@@@ [naam rasvereniging], eiseres, voorzitter @@@[naam] en gemachtigde @@@ [naam]

en

Raad van Beheer, verweerder, gemachtigde @@@ [naam]

Procesverloop

Verweerder heeft per e-mail van 21 augustus 2025 aan eiseres meegedeeld dat het dispensatie heeft verleend aan en voornemens is om stambomen af te geven voor het nest @@@ [ras]-pups uit de combinatie @@@ [gegevens reu] en @@@ [gegevens teef] dat geboren is op @@@ [geboortedatum] (hierna: het primaire besluit).

Eiseres heeft hiertegen bezwaar gemaakt op meerdere gronden, alle samenhangend met het feit dat de ouderdieren voorafgaand aan de dekking op geen enkele aandoening getest zijn.

Bij besluit van 10 september 2025 (hierna: het bestreden besluit) heeft verweerder het bezwaar van eiseres ontvankelijk, maar ongegrond verklaard en het primaire besluit van 21 augustus 2025 gehandhaafd.

Eiseres heeft tegen het bestreden besluit beroep bij de Geschillencommissie Kynologie (hierna: de Commissie) ingesteld, welk beroepschrift op 30 september 2025 is ontvangen. Op 11 november 2025 heeft verweerder zijn reactie op het beroepschrift ingediend.

Op 12 november 2025 heeft de zitting plaatsgevonden. Namens eiseres waren hierbij aanwezig @@@ [namen]. Namens verweerder was aanwezig @@@ [naam].

Op deze zitting is de zaak aangehouden en vervolgens is deze ter zitting van 14 januari 2026 voortgezet. Daarbij waren aanwezig @@@ [naam] namens eiseres en @@@ [naam] namens verweerder. Partijen hebben ter zitting hun standpunten toegelicht, eiseres aan de hand van een pleitnota.

Feiten

2.1 Op 31 juli 2025 verzoekt eiseres aan verweerder geen stambomen af te geven aan het nest @@@ [ras]-pups uit de combinatie @@@ [gegevens reu] en @@@ [gegevens teef] dat geboren is op @@@ [geboortedatum]. Volgens eiseres is dit nest gefokt in strijd met het Verenigingsfokreglement (hierna: VFR) van eiseres en het Convenant @@@ [ras] (hierna: het Convenant), omdat de ouderdieren:

- niet in het bezit zijn van de verplichte gezondheidsuitslagen ten tijde van de dekking;
- niet in het bezit zijn van een verplichte gedragstest;
- niet voldoen aan de exterieur beoordelingen (opgenomen in het VFR van eiseres); en
- niet voor de dekking getest zijn op DCM (en waarbij DCM staat voor Dilatatieve Cardiomyopathie, zoals opgenomen in het Convenant).

- 2.2 In het primaire besluit verleent verweerder voor het nest dispensatie met als reden dat er in gelijke gevallen in het verleden ook dispensatie is verleend. Dit besluit heeft tot gevolg dat verweerder stambomen zal afgeven aan de pups uit het nest.
- 2.3 Op 27 augustus 2025 voert eiseres in haar bezwaarschrift onder andere aan dat het primaire besluit in strijd is met het beleid van verweerder om geen stambomen meer af te geven aan nesten die niet voldoen aan de wettelijke regels en daarop gebaseerde uitvoeringsvoorschriften op het gebied van de gezondheid en het welzijn van honden, en met de Statuten van verweerder (artikel 2.1. lid d), en verder in strijd is met artikel 2.6 sub 2.c van de Wet dieren, het Convenant en het VFR van eiseres. Volgens eiseres is de fokker van het nest lid van de vereniging van eiseres en van de vereniging @@@ [rasvereniging 2]. Beide verenigingen hanteren fokreglementen waarin staat dat de ouderdieren vóór de dekking onderzocht dienen te zijn op:
- HD;
 - Oogonderzoek naar de aanwezigheid van PHTVL/PHPV;
 - DNA test naar bloedingstoornis Von Willebrand type 1;
 - Dilaterende Cardiomyopathie (DCM).
- 2.4 In het bestreden besluit volhardt verweerder in zijn primaire besluit. Verweerder motiveert dit als volgt:
- Het is gebruikelijk (“gewoonterecht”) om op basis van artikel IX 6 KR bij de stambomen dispensatie te geven aan fokkers wanneer zaken die nodig zijn voor de afgifte van stambomen alsnog in een later stadium worden aangeleverd. Volgens verweerder is dispensatie op basis van artikel IX.6 KR niet uitgesloten in het Convenant. Ook eerder is voor meerdere nesten dispensatie gegeven en hebben fokkers na inlevering van de in het Convenant vermelde gezondheidsonderzoeken alsnog de stambomen verkregen. Geen van de verenigingen heeft toen bezwaar gemaakt tegen de afgifte van die stambomen en in het kader van het gelijkheidsbeginsel kan verweerder dus ook niet weigeren om stambomen voor dit nest af te geven.
 - Fokkers dienen vanaf 1 januari 2025 te verklaren of zij bij de gekozen combinatie voldoen aan wet- en regelgeving. Natuurlijk is het volgens verweerder belangrijk dat fokkers zorgvuldig fokken en zich aan wet- en regelgeving houden. Het is echter niet vastgesteld dat er sprake is van een overtreding van de Wet Dieren als (nog) niet op DCM is getest ten tijde van de dekking en het doen van de dekaangifte. Daar komt bij dat de fokker de test alsnog heeft gedaan en de uitslag positief was (geen DCM). De gezondheid en het welzijn van de nakomelingen wordt in de onderhavige situatie dus niet aangetast, volgens verweerder.
 - Verweerder heeft met de drie rasverenigingen een convenant gesloten. Hierin staat dat (potentiële) fokdieren vóór de dekking getest moeten worden op DCM, zoals is bepaald in het Convenant Dobermann inzake DCM in artikel 1.1. Dit is echter in deze situatie achteraf en niet vooraf gebeurd. De uitslag was echter positief en daarom heeft verweerder, zoals hij al eerder heeft gedaan, dispensatie verleend. Als de uitslag niet goed was geweest dan had verweerder natuurlijk geen dispensatie verleend. Door de dispensatie te verlenen blijven de nakomelingen onderdeel van de @@@ [ras]populatie en kunnen zij ook weer worden ingezet voor de fokkerij.
 - Er is geen sprake van handelen in strijd met verweerders statutaire doelen. Het gaat om doelen; daarop kan verweerder niet afgerekend worden. Bovendien was de uitslag van de DCM-test goed waardoor er geen aanwijzingen zijn dat de ouderdieren DCM doorgeven aan de nakomelingen. Ook hier blijft de gezondheid leidend.

- Op grond van artikel IX.6 KR mag verweerder in bijzondere gevallen dispensatie verlenen, zolang derden daarvan niet de dupe zijn. Van dit laatste is geen sprake omdat er geen aanwijzingen zijn dat de ouderdieren aan DCM lijden.
- In het geval in strijd met het VFR is gefokt, is het de taak van de rasverenigingen zelf om te controleren en te handhaven, dat is niet aan verweerder.

Gronden van beroep en verweer

3.1 Eiseres voert in haar beroepschrift van 30 september 2025 grotendeels de gronden aan als eerder genoemd in haar bezwaarschrift (zie hierboven onder 2.4). In aanvulling daarop voert zij het volgende aan:

- Uit artikel 2.6, lid 2, sub c Wet dieren volgt dat fokkers verplicht zijn om vóór de dekking gezondheidsonderzoeken te laten uitvoeren. Vaststaat dat dit hier niet is gebeurd. Bij beide ouderdieren is immers niet alleen de DCM test niet uitgevoerd, er is ook geen enkel gezondheidsonderzoek uitgevoerd alvorens zij zijn ingezet voor de fokkerij. Verweerder miskent dat een achteraf uitgevoerde test de overtreding niet wegneemt en bagatelliseert het ontbreken van alle gezondheidsonderzoeken.
- Het besluit om dispensatie te verlenen en stambomen af te geven voor het onderhavige nest @@@ [ras] pups is daardoor in strijd met dwingend recht en derhalve nietig. Het besluit is tevens in strijd met het eigen beleidsbesluit van verweerder dat per 1 januari 2025 geen stambomen meer worden verstrekt aan nesten die niet voldoen aan de wet.
- Het Convenant van 1 januari 2021 verplicht om alle ouderdieren voor de dekking op DCM te testen. Eiseres betwist de stelling van verweerder dat dispensatie mogelijk blijft, omdat deze niet expliciet is uitgesloten in het Convenant. Hiermee miskent verweerder de bindende werking van het Convenant (artikel III.14A KR). Het Convenant bevat bovendien geen eenzijdig wijzigingsbeding. Dispensatie kan derhalve volgens eiseres niet verleend worden zonder expliciete instemming van de drie rasverenigingen met wie het Convenant is aangegaan, die hier ontbreekt.

3.2 In zijn reactie van 11 november 2025 volhardt verweerder bij zijn beslissing op bezwaar en licht hij toe waarom het besluit volgens hem rechtmatig en zorgvuldig is genomen.

- Het is de taak van de NVWA om overtredingen van artikel 2.6, lid 2 sub c Wet dieren vast te stellen en daarop te handhaven, niet die van verweerder. De ouderdieren zijn na de dekking onderzocht op DCM, met een gunstige uitslag. De veterinaire specialist die @@@ [naam teef] (het moederdier) onderzocht heeft, meldt het volgende: *“advies/therapie: Op basis van mijn bevindingen is deze hond op dit moment geschikt voor de fok.”* Het besluit tot afgifte van stambomen is pas genomen nadat de (goede) gezondheid van de ouderdieren was vastgesteld. Er is daarmee voldaan aan de doelstelling van de wet: het waarborgen van het welzijn van dieren. Toetsing is in dit geval ex-post, maar het resultaat telt: gezonde ouderdieren en gezonde nakomelingen. Ook is verweerder niet verantwoordelijk voor het fokken maar alleen voor de afgifte van een stamboom. Essentieel daarvoor is dat de afstamming correct is, de gezondheidsonderzoeken zijn uitgevoerd en de uitslagen goed zijn, aldus verweerder.
- Het Convenant vereist dat ouderdieren vóór de dekking worden getest op DCM, maar daarvan is in onderhavige situatie afgeweken. Het Convenant sluit dispensatie niet expliciet uit en op grond van artikel IX.6 KR heeft verweerder de bevoegdheid om in bijzondere gevallen dispensatie te verlenen. Verweerder heeft deze bevoegdheid eerder ook toegepast in vergelijkbare situaties. Verweerder onderkent dat het goed zou zijn als hij en de drie rasverenigingen over het verlenen van

dispensatie nadere afspraken maken voor de toekomst. Verder benadrukt verweerder dat in het Convenant afspraken staan over aanvullende voorwaarden voor stamboomafgifte en dat hij niet kan voorkomen dat een dekking plaatsvindt.

- Door pas tot afgifte van de stambomen te besluiten nadat de goede gezondheid van de ouderdieren was vastgesteld is in lijn met de statutaire doelstellingen.
- De onderhavige situatie is vergelijkbaar met eerdere gevallen waarin dispensatie is verleend. In die gevallen waren de ouderdieren ook pas na de dekking getest of waren de testresultaten pas achteraf bekend bij verweerder.
- Bovendien geldt, voor het geval de Commissie het beroep van eiseres gegrond zou verklaren, dat verweerder zich dan genoodzaakt ziet om de eerder verleende dispensaties in te trekken. De inschrijving van die nesten moet dan worden doorgehaald en de stambomen worden teruggevorderd. Dat zou een vergaande maatregel zijn en ten koste gaan van rechtszekerheid. Bijkomend gevolg zou zijn dat een groep @@@ [ras] zou wegvallen voor de georganiseerde kynologie terwijl zij een meerwaarde hebben voor de populatie.
- Verweerder deelt niet de zorg van eiseres dat fokkers uit kostenoverwegingen pas onderzoek laten verrichten als de teef drachtig is. De fokker zou daarmee een groot risico nemen door onbedoeld een DCM-lijder te fokken en derhalve geen stambomen te krijgen. Verweerder gaat er dan ook niet vanuit dat er bewust niet getest is en heeft het verlenen van dispensatie daarop gebaseerd.

3.3 Bij de mondelinge behandeling van het beroepsschrift heeft eiseres haar standpunten nader toegelicht.

- Allereerst wijst zij op een publicatie van 16 oktober 2025 van de Universiteit Utrecht inzake een studie naar DCM waarin volgens eiseres wordt onderschreven dat DCM een ernstige erfelijke hartspierziekte is. Het belang van vooraf verplicht testen, zoals is overeengekomen in het Convenant, is daarmee gegeven.
- Verder heeft de Algemene Vergadering op 6 december 2025 het bestuur van verweerder opgedragen met ingang van 1 januari 2026 uitsluitend stambomen af te geven indien de ouderdieren voldoen aan de vereisten van de Wet dieren en het Besluit houders van dieren. Dit houdt in dat fokkers voorafgaand aan het fokken onderzoek moeten laten doen bij hun fokdieren zoals volgt uit artikel 2.6, lid 2, sub c Wet dieren. Hieruit volgt, nu de fokker bij het fokken van het nest niet aan zijn wettelijke verplichting voldaan heeft, dat stamboomafgifte aan het nest, die pas na 1 januari 2026 zal plaatsvinden, in strijd is met de opdracht van de Algemene Vergadering van 6 december 2025.
- Het dreigement van doorhalen van stambomen van de pups c.q. nesten waarvoor eerder dispensatie is verleend is volgens eiseres een loos dreigement en mist juridische grondslag. Ten tijde van die nesten gold het per 1 januari 2025 aangescherpte beleid dat er geen stambomen worden afgegeven aan nesten die niet voldoen aan de wettelijke regels en daarop gebaseerde uitvoeringsvoorschriften op het gebied van de gezondheid en het welzijn van honden nog niet. Bovendien waren in die gevallen ouderdieren voorafgaand aan de dekking wel getest en kan doorhaling van inschrijvingen uitsluitend plaatsvinden op basis van de limitatief opgesomde gronden van artikel III.28 KR.
- Tot slot doet eiseres eveneens een beroep op artikel 2, lid 1, sub c van de statuten van verweerder.

3.4 Volgens verweerder bevat de Wet dieren een open norm, welke in de praktijk moeilijk uitvoerbaar blijkt.

De gevallen waarin eerder dispensatie is verleend betrof volgens eiseres reutjes die na de dekking alsnog zijn gecontroleerd en/of (her)controle plaatsvond omdat de onderzoeken niet door een goedgekeurde veterinaire cardioloog hadden plaatsgevonden, hetgeen eveneens na de dekking is hersteld. Volgens verweerder is het onderzoek naar DCM van belang, want dat valt binnen de reikwijdte van het Convenant.

Verweerder licht vervolgens toe dat het verklaren in de dekkingaangifte dat is voldaan aan de wettelijke- en beleidsregels ziet op de zogenoemde 12-maandenregel. Hiermee doelt verweerder op de minimale periode die dient te worden gehanteerd tussen de geboorte van een nest en het (opnieuw) dekken van de teef.

Tijdens de mondelinge behandeling op 14 januari 2026 blijkt eveneens dat er een schorsingsverzoek door eiseres is ingediend en verleend om hangende deze procedure geen stambomen voor dit nest af te geven. Dit verzoek is gehonoreerd.

Beoordeling

- 4.1 De vraag die ter beoordeling voorligt, is of verweerder mocht besluiten dispensatie te verlenen en stambomen af te geven aan het nest.
- 4.2 Tijdens de zitting is naar voren gekomen dat beide ouderdieren na de dekaangifte zijn getest op (onder meer) DCM en dat de stambomen nog niet zijn afgegeven, in afwachting van de uitkomst van deze procedure.
- 4.3 De Commissie onderstreept allereerst het belang van het fokken met gezonde ouderdieren die alle vereiste gezondheidsonderzoeken hebben gehad. De wetgever heeft dit belang beoogd te beschermen met de Wet dieren en meer specifiek artikel 3.4 Besluit houders van dieren. Uit laatstgenoemde bepaling blijkt dat de gezondheid en het welzijn van zowel ouderdieren als pups voorop staat (lid 1), en dat bij het fokken voor zover mogelijk dient te worden voorkomen dat ernstige erfelijke afwijkingen en ziekten kunnen worden doorgegeven aan nakomelingen, uiterlijke kenmerken worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen die schadelijke gevolgen hebben voor welzijn of gezondheid van de dieren, of ernstige gedragsafwijkingen worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen (lid 2 onder a, b en c). Dit voor zover mogelijk voorkomen, impliceert dat voorafgaand aan de dekking de ouderdieren moeten worden getest op erfelijke afwijkingen, zoals DCM. Ter zitting heeft eiseres onweersproken gesteld dat deze erfelijke aandoening bij 58% van de @@@ [ras] populatie voorkomt. Door niet voorafgaand aan de dekking hierop te testen bestaat dus een substantieel risico dat pups met deze afwijking worden geboren, terwijl het mogelijk was dit te voorkomen door voorafgaand aan de dekking de ouderdieren te laten testen. Hetzelfde geldt voor de andere eerdergenoemde erfelijke afwijkingen. Door niet voorafgaand aan de dekking te laten testen, wordt dus in strijd met (de ratio van) artikel 3.4 lid 2 Besluit houders van dieren gehandeld.

Door in het geval pas na een dekking en/of de geboorte testen uit te voeren en toch dispensatie te verlenen voor het nest en tot afgifte van stambomen over te gaan, zendt verweerder een signaal uit dat haaks staat op de ratio van genoemde wetsbepalingen. Dat de resultaten van de in juni, juli en augustus 2025 alsnog uitgevoerde testen gunstig blijken te zijn maakt dit niet anders.

Daarnaast strookt de voorgenomen dispensatie en de afgifte van stambomen niet met de in de statuten van verweerder opgenomen taak om de gezondheid en het welzijn van honden en hondenpopulaties te waarborgen en te zorgen dat er uitvoering wordt gegeven aan de wettelijke regels en de daarop gebaseerde uitvoeringsvoorschriften die daarop betrekking hebben.

Tot slot druist dit in tegen de doelstelling van het Convenant, namelijk het waarborgen van de gezondheid en het welzijn van de populatie Dobermanns.

4.4 Gelet op het voorgaande zal de Commissie het beroep gegrond verklaren.

Beslissing

De Geschillencommissie verklaart het beroep gegrond. Het griffierecht dient aan eiseres te worden vergoed.

Deze beslissing is gegeven op 5 maart 2026 door mr. drs. M. van den Biesen (voorzitter), mr. S. van der Hell en mr. D.E.S. Tomeij.

w.g. de leden van de Geschillencommissie

Artikel 2, lid 1, Statuten

1. De Raad van Beheer heeft ten doel:

(...)

c. de bevordering van de gezondheid en het welzijn van honden en hondenpopulaties;

d. uitvoering van de wettelijke regels en de daarop gebaseerde uitvoeringsvoorschriften op het gebied van de gezondheid en het welzijn van honden.

e. zorg te dragen voor optimale maatschappelijke inbedding van de Kynologie binnen de Nederlandse samenleving;

(...)

Bijlage artikel IX.6 KR

- 1. In bijzondere gevallen kan de Raad van Beheer afwijken van dit Reglement, indien de belangen van betrokkene(n) en/of de belangen van de kynologie daardoor worden gediend en geen dezer belangen noch de belangen van derden daardoor worden geschaad.*
- 2. Een besluit als in het eerste lid bedoeld wordt met redenen omkleed en op de gebruikelijke wijze gepubliceerd.*

Bijlage Artikel 2.6.2 Wet dieren

2.6.2 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voor het onderwerp, bedoeld in het eerste lid, regels worden gesteld voor bij deze maatregel aangewezen diersoorten of diercategorieën die betrekking hebben op onder meer:

- **a.** *een verbod op het fokken of het voor de fok gebruiken van:*
 - **1°.** *dieren die beschikken over een bepaalde aandoening die, of een uiterlijk kenmerk dat, de gezondheid of het welzijn van het dier of de nakomelingen van het dier kan aantasten;*
 - **2°.** *dieren die een gevaar kunnen opleveren voor de veiligheid van mens of dier, en*
 - **3°.** *andere bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aangewezen dieren, diersoorten of diercategorieën;*
- **b.** *de methode van fokken, waaronder een verbod op bepaalde methoden van fokken;*
- **c.** *het voorafgaand aan het fokken door de fokker te verrichten of te doen verrichten onderzoek bij dieren waarmee wordt gefokt naar de aanwezigheid van aandoeningen die de gezondheid of het welzijn van de dieren of de nakomelingen van die dieren kunnen aantasten;*

Artikel 3.4 Besluit houders van dieren

1. Het is verboden te fokken met gezelschapsdieren op een wijze waarop het welzijn en de gezondheid van het ouderdier of de nakomelingen wordt benadeeld.

2. In ieder geval wordt bij het fokken, bedoeld in het eerste lid, voor zover mogelijk voorkomen dat:

- a. ernstige erfelijke afwijkingen en ziekten worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen;*
- b. uiterlijke kenmerken worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen die schadelijke gevolgen hebben voor welzijn of gezondheid van de dieren;*
- c. ernstige gedragsafwijkingen worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen;*
- d. voortplanting op onnatuurlijke wijze plaatsvindt;*
- e. het aantal nesten of nakomelingen dat een gezelschapsdier krijgt de gezondheid of het welzijn van dat dier of de nakomelingen benadeelt.*

Convenant Dobermann inzake DCM, gesloten op 29 oktober 2020 tussen de Raad van Beheer op Kynologisch gebied in Nederland, Dobermann Vrienden in Nederland, Sport Dobermann Nederland en Nederlandse Dobermann Club

Artikel 1 Controle op Dilatatieve Cardiomyopathie (DCM)

1. *Elk (potentieel) fokdier dient voorafgaand aan een dekking onderzocht te worden op DCM, uitsluitend door middel van een 24-uurs Holter registratie in combinatie met een Hartecho.*
2. *De uitslag van deze test mag ten tijde van de dekking niet ouder zijn dan een jaar.*
3. *Uitsluitend een gediplomeerd en geregistreerd veterinaire cardioloog mag het onderzoek uitvoeren, conform het screeningsprotocol van de "European Society of Veterinary Cardiology" en/of een lid van de CC-Kreis in Duitsland.*
4. *De uitslag van het DCM onderzoek (24-uurs Holter en Hartecho) dient zowel aan de rasverenigingen als tegelijk met het dekbericht aan de Raad van Beheer gezonden te worden.*
5. *Het gebruik van sperma van overleden reuen is toegestaan mits de reu in het jaar voor zijn overlijden op DCM getest is en deze uitslag goed is. Ook buitenlandse reuen dienen te voldoen aan dit convenant en testuitslagen dienen overlegd te worden bij de dekmelding, alsmede aan de rasvereniging gestuurd te worden.*
6. *De kosten voor deze onderzoeken komen voor rekening van de geregistreerde eigenaar van het potentiële fokdier.*
7. *In bijlage 1 is het protocol voor DCM-onderzoek opgenomen.*

Artikel 2 Inschrijving in Nederlandse stamboekhouding

1. *Naast de in artikel 1 genoemde eisen voor inschrijving van de Dobermann in de Nederlandse stamboekhouding zijn ook de voorwaarden voor inschrijving gesteld in het Kynologisch Reglement van kracht.*
2. *Indien er niet aan alle genoemde voorwaarden is voldaan, zullen nakomelingen niet in de Nederlandse stamboekhouding worden ingeschreven en krijgen ze geen stambomen.*